

Sygn. akt IV Ca 1016/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2 lutego 2017r.

Sąd Okręgowy w Płocku, IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca SSO Renata Wanecka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 2 lutego 2017r. w P.

sprawy z powództwa Związku Spółek (...) z siedzibą w S.

przeciwko A. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z 24 sierpnia 2016r.,

sygn. I C 76/16

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ca 1016/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 sierpnia 2016r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie zasądził od A. K. na rzecz Związku Spółek (...) z siedzibą w S. kwotę 495 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 1 czerwca 2014r. do 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił:

Starosta Powiatowy w S. decyzją z 12 maja 2003 r. zatwierdził statut Gminnej Spółki (...) w R.. Zgodnie z § 4 i 5 statutu spółka jest powołana do wykonywania i utrzymywania urządzeń melioracji wodnych. Do osiągnięcia tych celów służą składki pieniężne i inne świadczenia członków. Z § 6 statutu wynika, że wysokość składek oraz zasady ich wyznaczania uchwała Walne Zgromadzenie Spółki. Nieopłacone składki członkowskie podlegają ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej wraz z należnymi odsetkami.

Agencja Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w O., Gospodarstwo Skarbu Państwa w S. 9 marca 2010 r. zadeklarowała przystąpienie do spółek wodnych, w tym Spółki (...) w R.. Uchwałą nr (...) Spółka (...) w R. przyjęła w poczet swoich członków Agencja Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w O., Gospodarstwo Skarbu Państwa w S..

A. K. kupiła w 2013 r. od Agencji Nieruchomości Rolnych, Oddziału Terenowego w O., Gospodarstwa Skarbu Państwa w S. nieruchomość rolną o powierzchni 9,33 ha. Zgodnie z § 11 pkt. 2 statutu Spółki, jako następcą prawnym Agencji, A. K. wstąpiła w prawa i obowiązki Agencji wobec Spółki. Składka na rzecz Spółki za 2014 r. wynosiła 53 zł za 1 ha, a z

uwagi na wielkość kupionych przez pozwaną gruntów, wynosiła łącznie 495 zł rocznie. Składka powinna być zapłacona jednorazowo do 30 maja 2014 r.

Pozwana nie zapłaciła składki Spółce, ponieważ w jej ocenie, Spółka nie wykonuje żadnych prac na jej działkach.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji podniósł, że zgodnie z art. 171 ust. 1 ustawy z 18 lipca 2001 r. (Dz.U.2015.469 j.t.) Prawo wodne, jeżeli osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące członkami spółki wodnej oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej odnoszą korzyści z urządzeń spółki lub przyczyniają się do zanieczyszczenia wody, dla której ochrony spółka została utworzona, obowiązane są do ponoszenia świadczeń na rzecz spółki. Natomiast w myśl art. 171 ust. 2 prawa wodnego wysokość i rodzaj świadczeń ustala, w drodze decyzji, starosta.

Starosta Powiatowy w S. decyzją z 12 maja 2003 r. zatwierdził statut Gminnej Spółki (...) w R.. Statut Spółki nakłada na członków spółki obowiązek uiszczania składek członkowskich. Zgodnie z § 6 statutu nieopłacone składki członkowskie polegają ściągnięciu wraz z należnymi odsetkami.

Dlatego też, Sąd Rejonowy uznał, że A. K., jako członek Spółki jest obowiązana do uiszczania składek w wysokości ustalonej uchwałą nr (...) Gminnej Spółki (...) w R. tj. 495 zł rocznie. Ponieważ składka powinna być uiszczona do 30 maja 2014 r., to od dnia następnego należą się odsetki ustawowe.

W ocenie Sądu, z wyżej cytowanych przepisów wynika, że A. K., wstępując w prawa i obowiązki dotychczasowego członka Spółki Agencji Nieruchomości Rolnych, Oddziału Terenowego w O., Gospodarstwa Skarbu Państwa w S., zobowiązana była do uiszczenia składki. Wobec nieuiszczenia należności w terminie, powód był uprawniony do dochodzenia, oprócz należności głównej, odsetek ustawowych w trybie art. 481 § 1 i § 2 kc.

W dniu 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 9 listopada 2015 r.), która znowelizowała m.in. przepisy dotyczące odsetek zarówno tych wynikających z art. 359 kc – odsetek kapitałowych, jak z art. 481 kc – odsetek za opóźnienie, zmieniającą sposób obliczania odsetek i ich wysokość. Dlatego też, poczynając od 1 stycznia 2016r. Sąd Rejonowy zaznaczył, że powódce należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Apelację od wyroku złożyła pozwana, zaskarżając go w całości i zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że nabyła ona nieruchomość od Gospodarstwa Skarbu Państwa w (...) (powinno być w (...)), podczas gdy grunty pochodzą z (...), dlatego nie jest członkiem spółki wodnej. Ponadto podniosła, że nie jest zobowiązana do ponoszenia składek, skoro jej działki nie są zmeliorowane.

Z treści apelacji wynika, że A. K. wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd II instancji podziela ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zarzut braku legitymacji biernej wynikający z tego, że pozwana nie jest następcą prawnym dotychczasowego członka Spółki Agencji Nieruchomości Rolnych, Oddziału Terenowego w O., został podniesiony dopiero na etapie postępowania odwoławczego. W myśl art. 381 kpc, Sąd II instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed Sądem I instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później. A. K. w toku procesu przed Sądem Rejonowym zarzucała przede wszystkim, że nie jest zobowiązana do ponoszenia składek, ponieważ powód nie wywiązuje się ze swoich zadań, zaś na należących do niej gruntach nie ma żadnych urządzeń melioracyjnych. Należy więc uznać, że zarzut błędnych ustaleń w tym zakresie jest spóźniony.

Na marginesie warto zauważyć, że apelująca na potwierdzenie tego zarzutu nie przedłożyła aktu notarialnego, z którego jednoznacznie wynikałoby, od kogo nabyła nieruchomości. Złożone przez nią protokoły z przetargu ustnego nieograniczonego świadczą jedynie o tym, że kupione przez nią działki pochodzą z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, ten zaś - ze zlikwidowanego Państwowego Funduszu Ziemi (...).

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z 11 kwietnia 2003r. o kształtowaniu ustroju rolnego (t.j. Dz. U. 2016.2052), nieruchomości rolne, udziały we współwłasności oraz inne prawa dotyczące nieruchomości rolnych, akcje i udziały spółek prawa handlowego nabyte przez Agencję działającą na rzecz Skarbu Państwa wchodzą w skład (...) Skarbu Państwa.

Natomiast Państwowy Fundusz Ziemi został utworzony dekretem o reformie rolnej w 1944r., w jego skład wchodziły nieruchomości będące własnością Skarbu Państwa przed 1945 rokiem oraz nieruchomości znacjonalizowane m. in. na podstawie dekretu o reformie rolnej z 1944r., dekretu o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta Stołecznego Warszawy z 1945r., dekretu o majątkach opuszczonych i poniemieckich z 1946r. W latach 1944 – 1989, zgodnie z zasadą jednolitego funduszu własności państwowej (art. 128 kc – uchylony na mocy noweli z 28 lipca 1990 r.), Skarb Państwa był jedynym właścicielem nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi.

Mienie Skarbu Państwa, znajdujące się w Państwowym Funduszu Ziemi, przejęte w trybie ustawy z 19 października 1991r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. 2016.1491) utworzyło Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa, (art. 2 ust. 1 pkt. 4 w zw. z art. 12 ustawy).

Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa została powołana na mocy ustawy z o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, zaś Agencja Własności Rolnych kontynuuje jej działalność. Zadaniem Agencji była m.in. restrukturyzacja i prywatyzacja mienia, przede wszystkim poprzez jego sprzedaż i wydzierżawianie lub przekazywanie go nieodpłatnie na rzecz ustawowo wskazanych podmiotów.

Nie ma zatem nieprawidłowości w ustaleniach stanu faktycznego, poczynionych przez Sąd Rejonowy, który wskazuje na to, że pozwana nabyła nieruchomości wchodzące w skład (...) Skarbu Państwa, zaś ich zbywcą była Agencja Nieruchomości Rolnych. Państwowy Fundusz Ziemi w dniu nabycia gruntów został już zlikwidowany, zaś podmiotem prawa była Agencja Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w O., która w dniu 9 marca 2010r. złożyła deklarację członkowską o przystąpieniu do Gminnych Spółek (...), J., P., R., S. i W., zrzeszonych w Związku Spółek (...) w S.. A. K., jako nabywca tych gruntów, wstąpiła w prawa i obowiązki dotychczasowego członka na mocy art. 165 ust. 7 ustawy z 18 lipca 2001r. (j. t. Dz. U. 2015. 469) Prawo wodne, który stanowi, że następca prawny członka spółki wodnej wstępuje w jego prawa i obowiązki.

Dlatego też nie ma wątpliwości, że co do zasady A. K., jako członek Związku Spółek (...) w S. ma obowiązek ponosić składki z samego tytułu przynależności. Dochody uzyskiwane w ten sposób przez powoda w całości powinny być przeznaczane na działalność statutową, czyli przede wszystkim na wykonanie i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej na terenie jej działania, w tym ochronę wód przed zanieczyszczeniami oraz udzielanie członkom pomocy w sprawach związanych z melioracjami i gospodarką wodną. Sposób wyliczenia składki należnej od pozwanej nawiązuje do powierzchni należącej do niej gruntów. Zastrzeżenia pozwanej co do rzeczywistej działalności Związku Spółek (...) w S. nie mają znaczenia dla istnienia zobowiązania do zapłaty składki za rok 2014.

Natomiast należy zauważyć, że przynależność do spółki wodnej nie jest obowiązkowa. Jeśli członkostwo powstało ex lege na mocy art. 165 ust. 7 ustawy Prawo wodne, tj. wskutek następstwa prawnego, to członek spółki ma prawo z niej wystąpić, a statut spółki nie może tego uprawnienia ograniczać. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2010r. III CZP 46/10). Statut Gminnej Spółki (...), należącej do Związku Spółek (...) w S. w § 11 ust. 4 przewiduje, że wystąpienie członka ze spółki na jego wniosek, następuje w drodze uchwały walnego zgromadzenia spółki. Jeśli zatem pozwana nie jest zainteresowana członkostwem w spółce wodnej, to powinna złożyć stosowny wniosek, zaś po ustaniu członkostwa nie będzie zobowiązana do ponoszenia składek.

Uznając, że zarzuty podniesione wyżej zarzuty są niezasadne, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.